

بررسی روابط رگرسیونی و تجزیه خوشای در جمیعت‌های گردو در استان آذربایجان شرقی

اکبر عبدی قاضی جهانی^۱، محمد مقدم^۲، احمد رزبان حقیقی^۳، حسن مداح عارفی^۴، اکبر بروزگر قاضی^۵

- ۱- عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان آذربایجان شرقی
- ۲- معاونت تحصیلات تکمیلی و استاد دانشکده کشاورزی دانشگاه تبریز
- ۳- کارشنان ارشد مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان آذربایجان شرقی
- ۴- عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

چکیده: به منظور پی بردن به روابط فی مابین وزن دانه و وزن مغز با سایر صفات مورفولوژیکی پایه، دانه و مغز از ۳۴۶ پایه بین جمیعت‌های بومی گردو در دوزیر ناحیه از مناطق مراغه، عجب شیر، آذرشهر، اسکو،

جزیره اسلامی، شبستر، تسوچ، جلغا و ارسباران در استان آذربایجان شرقی نمونه برداری گردید. صفات قطر برابر سینه، طول تن، مقاومت به آفات و امراض، تیپ درخت، باردهی جانبی، وزن دانه، طول دانه، عرض دانه، قطر دانه، شاخص کرویت، فرم دانه، پر بودن دانه، رنگ پوسته، سطح پوسته، استحکام پوسته، ضخامت پوسته، سهولت جدا کردن مغز از پوسته، وزن مغز، درصد مغز، تعداد رگه های منز، ضخامت تیغه میانی، رنگ مغز، چاقی و درشتی مغز، درصد مغز چروکیده بررسی گردید. برای پیدا کردن ارتباط بین عملکرد و سایر صفات به لحاظ وجود رابطه چند هم خطی بین صفات، رگرسیون ریج صعودی انجام گرفت. با در نظر گرفتن وزن دانه بعنوان تابع صفات قطر دانه، عرض دانه، طول دانه، ضخامت پوسته، استحکام پوسته، درصد مغز چروکیده، پر بودن دانه، سهولت جدا کردن مغز از پوسته وارد مدل گردید. در حالتی که مغز بعنوان صفت تابع منظور شد قطر دانه، طول دانه، پر بودن دانه، سهولت جدا کردن پوسته، درصد مغز چروکیده، ضخامت پوسته، چاقی و درشتی مغز در مدل وارد گردید. تجزیه کلاستر بر اساس کل صفات و روش UPGMA نشان داد که جمیعت ها با شرایط اقلیمی و جغرافیایی تا حدودی الگو پذیری دارند.

لغات کلیدی: نوع ژنتیکی، ریج رگرسیون، تجزیه کلاستر، گردوب ایرانی (*Juglans rejia L.*).